

تلفن همراه هوشمند، جوانان و جامعه در ایران (تحلیل ثانویه کلیه مقالات مجلات علمی پژوهشی طی سال‌های ۱۳۸۵-۱۳۹۹)

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۹/۰۲

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۱۲/۰۱

کد مقاله: ۲۵۷۴۸

محمدعلی زکی^۱

چکیده

مصرف تلفن همراه به مثابه یکی از مراحل زندگی اجتماعی تلقی شده و پذیرش آن در جوامع مدرن به مثابه رسانه موجب تحول در شکل و ساختار ارتباطات به ارتباطات موبایلی و هم چنین رسانه های موبایلی گردیده و این تحول علاوه بر تحول ابعاد فناورانه، نشان از ظهور و بروز ابعاد گوناگون تغییرات اجتماعی و فرهنگی در جوامع معاصر دارد. بر این اساس هدف اصلی پژوهش حاضر بررسی مصرف تلفن همراه در جامعه ایران با استفاده از روش تحلیل ثانویه خواهد داشت. اطلاعات تحقیق با استفاده از چهار منبع اینترنتی پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی، پایگاه اطلاع رسانی نشریات علمی ایران، پایگاه مجلات تخصصی نور، پرتال جامع علوم انسانی تا آذر ماه سال ۱۳۹۹ (تعداد ۱۲۱ مقاله) جمع آوری شده است. یافته‌های پژوهش نشان از روندی صعودی و افزایشی در تحقیقات تلفن همراه در ایران طی سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۹ داشته است. گرایش‌های پژوهشی تحقیقات تلفن همراه در ایران در چهار بخش اصلی طبقه بندی و بررسی گردیده اند که به ترتیب بیشترین آنها اختصاص به پسایندها (۴۴ درصد، ۵۳ پژوهش)، پیشایندها (۳۰ درصد، ۳۷ مقاله)، وضعیت (۱۷ درصد و ۲۱ پژوهش) و کلیات استفاده از تلفن همراه (۸ درصد و ۱۰ مقاله) داشته اند. بیشترین کارکردهای مصرف تلفن همراه اختصاص به متغیرهای سبک زندگی (۸ مقاله)، کاهش عملکرد تحصیلی (۷ مقاله) داشته اند. نتایج تحقیق معرف آن بوده که تلفن همراه باعث تغییرات اجتماعی در ایران در حوزه هایی مانند سبک زندگی و هویت یابی کاربران گردیده است. استفاده از تلفن همراه به مثابه میدان هائی برای فراغت مجازی جوانان تلقی شده و باعث تغییر نحوه گذران اوقات فراغت کاربران شده است؛ و علاوه بر آنها نقش مهم و بارزی در فرآیند اجتماعی شدن جوانان ایفاء نموده است. الگوی مصرف تلفن همراه از سطح جوانان به سطح کودکان در حال تغییر و افزایش می باشد اگرچه استفاده از تلفن همراه موجب افزایش "تعاملات میان فردی"، "ارتباطات اجتماعی" و همچنین "شکل گیری هویت شخصی مدرن" شده و لیکن از سوئی دیگر موجبات بروز کارکردهای نامناسب هم چون کاهش عملکرد افراد در حوزه های مختلف رفتاری، خانوادگی، آموزشی و اجتماعی را فراهم نموده است.

واژگان کلیدی: جامعه شناسی تلفن همراه، تحلیل ثانویه، مجلات علمی، ایران